

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ถอดบทเรียนจากการประชุมวิชาการ HA National Forum ครั้งที่ 19

เรื่อง "หนึ่งชีวิตที่เปลี่ยนชีวิตคนทั้งโลก"

วันพุธที่ 14 มีนาคม 2561 เวลา 10.30 – 12.00 น.

ณ ศูนย์การประชุม IMPACT FORUM เมืองทองธานี

วิทยากร

คุณดวงสมร บุญผดุง (ผู้ทรงคุณวุฒิ สรพ.)

ผศ.(พิเศษ) ดร.นพ.วัชรพล ภูนวน (รพ.อุตรดิตถ์)

สำหรับรูปแบบหรือ Theme งาน HA National Forum ในครั้งนี้คือ คุณภาพ คุณค่า คุณธรรมนั้น มีความสอดคล้องกับ Theme การประชุม SHA Progress เมื่อ 10 ปีก่อน โดยเน้นในเรื่องการทำอะไรให้คนหนึ่งคนมีคุณค่ามากในการเปลี่ยนคนอื่นอีกหลาย ๆ คน

คุณดวงสมร บุญผดุง ได้พูดถึงแนวคิดที่มาของหัวข้อ หนึ่งชีวิตที่เปลี่ยนชีวิตคนทั้งโลกว่า การทำงานด้วยจิตวิญญาณ เป็นการทำงานที่มีคุณค่าและมีความหมาย เป้าประสงค์การทำงานนั้นจะมีมากกว่าการทำงานตามหน้าที่ โดยหนึ่งชีวิตนั้น ต้องเป็นชีวิตมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ มีจิตวิญญาณ ทุกคนสามารถเป็นได้ มากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับแต่ละคน โดย **ดร.นพ.วัชรพล ภูนวน** กล่าวเสริมว่า ทุกคนสามารถใช้ชีวิตตนเองเพื่อคนทั้งโลกได้เช่นกัน เราเป็นหมอ ไม่ใช่เพียงรักษาร่างกายผู้ป่วย แต่เรายังให้คำปรึกษา ให้กำลังใจกับผู้ป่วย สำหรับคนที่เปลี่ยนชีวิตคนทั้งโลกได้นั้น ต้องมีจิตวิญญาณที่สูงส่ง

ในศตวรรษที่ 19 ประเทศสหรัฐอเมริกาเทคโนโลยีมาใช้ในการองค์กร มีการควบคุมการทำงานผ่านตัวชี้วัด คนที่ทำงานน้อย ไม่มาทำงาน จะถูกพิจารณาให้ออก คนเก่งสามารถทำงานได้ โดยมีผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดองค์กร เกิดการแข่งขันมากขึ้น พนักงานรู้สึกทำงานให้องค์กรแล้ว องค์กรได้ผลผลิต แต่ตัวพนักงานกลับขาดจิตวิญญาณในการทำงาน เกิดการประท้วงขึ้นในสหรัฐอเมริกา เรียกว่า ปรากฏการณ์ Spiritual Awakening of American การปลุกจิตวิญญาณคนอเมริกัน แนวคิดนี้จึงเริ่มและขยายไปทั่วโลก สำหรับสังคมไทยคำว่าจิตวิญญาณมีมานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นจิตวิญญาณความเป็นครู จิตวิญญาณของแพทย์ การเป็นแพทย์ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เห็นผู้ป่วยเสมือนญาติ เหมือนคนในครอบครัว เมื่อพูดถึงจิตวิญญาณ จะเป็นการกระทำในสิ่งที่ดี โดยคำว่าจิตวิญญาณ เป็นสิ่งที่ทำให้นุษย์แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ สำหรับคนที่ทำงานด้วยจิตวิญญาณจะทำงานอย่างมีความสุข สนุกกับการทำงาน ทำงานเชื่อมโยง

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

กับสิ่งที่ยิ่งใหญ่ และมีผลกับการทำงาน เช่น เมื่อถึงเวลาเลิกงาน แต่เรายังอยากทำงานชิ้นนั้นต่อ เพราะมีแรงหรือพลังบางอย่างเชื่อมโยงงานที่เราทำอยู่

คนที่จะมีจิตวิญญาณที่ยิ่งใหญ่ ต้องมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ต้องรู้ว่าตนเองมีอีกชีวิตอยู่ด้านใน ตัวคนเรามีสองด้านเสมอ ด้านแรกคือ ด้านนอก เป็นรูปลักษณะภายนอกของแต่ละคน ด้านในคือ สิ่งที่เป็นตัวตนภายใน ถ้าเราสามารถรับรู้ตัวตนภายใน ตื่นรู้ ในหน้าที่ของเราเอง เช่น พยาบาลห้องคลอด ต้องทำหน้าที่ตนเองในการช่วยทำคลอดให้ดีที่สุดด้วยจิตใจที่เบิกบาน โดยสิ่งที่อยู่ภายในตัวเราจะถูกส่งผ่านมายังรูปลักษณะภายนอก คนที่มีจิตวิญญาณสูงจะเป็นผู้ตื่นรู้เสมอ

2. รับรู้งานที่ทำมีความหมาย ให้ความสำคัญกับงานที่ทำ ใส่ความรู้สึกไปยังงานที่ทำให้มีคุณค่า

3. สร้างบรรยากาศ Connection of Community รับรู้ว่าเป็นคนสำคัญ การทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ สังคมไทยอยู่กันเป็นครอบครัวตั้งแต่เล็ก ทุกคนมีความจริงใจ อยู่กันอย่างอบอุ่นปลอดภัย เมื่อมาทำงานทุกคนนิสัยต่างกัน มาจากต่างสถานที่กัน การทำ SHA ทำให้เราสัมผัสได้จากผัสสะทั้งห้า

4. ทุกคนที่อยู่ในองค์กร อยากทำความดี อยากทำให้ชีวิตตนเองมีค่า ต้องมีการเชื่อมทั้ง 4 องค์ประกอบ มีศรัทธาเชื่อในการทำความดี

การที่เรามีชีวิตหรือจิตวิญญาณที่ตื่นมั้น เราต้องมีอุดมการณ์ชีวิต บางทีเราค้นหาตัวเองไม่เจอว่ามีชีวิตเพื่ออะไร พออายุมากขึ้นอุดมการณ์ชีวิตจะเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ คล้ายหลักการพื้นฐานของมาสโลว์ ยกตัวอย่างประสบการณ์ในโรงพยาบาลทางภาคเหนือ มีพยาบาลคนหนึ่ง ในทุกๆ เสาร์อาทิตย์ เธอจะเข้าไปดูภาวะทุพโภชนาการให้เด็กๆ ในหมู่บ้าน ด้วยความตั้งใจ เพราะเธอโตมาจากหมู่บ้านนี้ ประสบการณ์ในวัยเด็กทำให้เธอตั้งเป้าหมายในชีวิต ถ้าเธอมีศักยภาพไม่ว่าจะทำงานอะไร เธอจะเข้ามาช่วยเหลือคนในหมู่บ้านไม่ให้เหมือนเธอ นี่คือนั่งชีวิตที่เปลี่ยนคนทั้งโลกได้ นอกจากนั้นการมีอุดมการณ์ยังเป็นการอุทิศชีวิตในการทำงานในหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นอย่างเต็มที่ พี่ตูนบอดี้สแลม เป็นอีกหนึ่งคนที่มีอุดมการณ์ ตั้งเป้าหมายในการเป็นตัวอย่างทำเพื่อคนอื่น ด้วยการวิ่งระดมทุนเพื่อโรงพยาบาล รวมทั้งครู จุฬาลิน มีปณิธานทำเพื่อสังคมและรับใช้ชาติด้วยอาชีพครูและเลือกเป็นครูในภาคใต้

โลกในทศวรรษหน้าอาจเกิดความโกลาหล จากการนำของผู้หน้าที่ขาดคุณธรรมหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน นอกจากนั้นยังเกิดจากการผูกขาดทางสังคมธุรกิจ ซึ่งมีไม่กี่คนที่ได้ผลประโยชน์รวมถึงการเกิดภาวะ VUCA ซึ่งประกอบด้วย ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความกำกวม (Ambiguity) สังคมขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขาด

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ความรักความเข้าใจกัน มีแต่การเอาวัดเอาเปรียบกัน เราต้องพัฒนาศักยภาพที่เป็นความฉลาดใหม่ให้มากขึ้น (New Smart) ในโลกใบใหม่ จึงพ่วงครุให้ทันต่อการแข่งขัน และในระบบสุขภาพมีการพัฒนาเป็นระบบสุขภาพใหม่ ที่ต้องการผู้บริหาร คนทำงานที่ลดความเป็นตัวตน หรืออีโก้ (Ego) ไม่กลัวผิด ไม่สร้างกำแพงปกป้องตนเอง แต่ต้องเปิดรับ กล้าคิดกล้าลอง ต้องเรียนรู้จากภายในตนเองและออกมาสู่ภายนอก และนำประสบการณ์จากภายนอกเข้าสู่การคิดใคร่ครวญสร้างประสบการณ์ภายในตนเองที่มีความหมาย ต้องมีการเรียนรู้ที่เป็นวงจรหมุนสูงขึ้นเป็นเกลียวคุณภาพโดยมีพื้นฐานเรื่องการให้คุณค่าและจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ และการดำรงอยู่ร่วมกันของความเป็นมนุษย์ โดยคนในทศวรรษหน้านั้น ผู้นำต้องเป็นของแท้ ที่แสดงออกสื่อความหมายถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริง ไม่เสแสร้ง ตั้งแต่แนวคิด ค่านิยม พฤติกรรมที่แสดงออก จึงสามารถครองใจคนได้ เมื่อสามารถสร้างศรัทธาต่อทีมงานได้ การทำงานไม่ว่าจะลำบากยากแค้นจะสำเร็จลุล่วงไปได้โดยง่าย ที่สำคัญคือ คนในทศวรรษหน้าต้องเป็นทั้งคนเก่งและดีไปพร้อมกัน สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม โลก และเพื่อนมนุษย์ จากแนวคิดของเล่าจื้อ มองว่า “ผู้นำที่แท้คือคนที่ไม่อยากเป็นผู้นำ คนทำงานที่แท้คือทำโดยไม่ต้องทำ”

อัสมีมานะ คือ การถือตัว การอยากมี เราสามารถตั้งเป้าหมายในการทำงานได้ เพื่อประโยชน์สุขแก่คนอื่นโดยการฝึกฝนตนเอง เมื่อเราตัดอัสมีมานะออกได้ เราจะเป็นผู้รู้แจ้ง ทำงานใหญ่สำเร็จ เพราะไม่พยายามยิ่งใหญ่ หรือเราทำงานใหญ่ได้โดยไม่ต้องการความยิ่งใหญ่ เกียรติยศ ชื่อเสียง ผู้รู้แจ้งไม่พยายามทำการใหญ่ แต่งานใหญ่ก็สำเร็จลงได้ หมายความว่า เราทำงานใหญ่ได้โดยไม่ต้องคิดการใหญ่

การทำงานที่ขัดเกล่ออัสมีมานะ ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness) คุณธรรมภายใน (Internalization of a Moral) การดำเนินการที่โปร่งใส (Relational transparency) การสร้างกระบวนการที่สมดุล (Balanced processing) การมีจิตสาธารณะ จิตสำนึกแห่งดีงาม มุ่งมั่นที่จะคิดดี และทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ตัวอย่างคนที่ใช้ชีวิตตนเองเพื่อคนทั้งโลก อาทิ **มุฮัมหมัด ยูนุส** ผู้พลิกความยุ่งเหยิงให้ชัดเจน เจ้าของรางวัลสันติภาพ ปี 2549 เป็นคนที่พยายามในการสร้างพัฒนาการทางสังคม และเศรษฐกิจจากเบื้องล่าง ผู้ริเริ่มและพัฒนาแนวคิด “ไมโครเครดิต” ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการกู้เงิน นอกจากคนรวยที่สามารถกู้เงินได้แล้ว ธนาคารควรให้คนจนมีสิทธิในการกู้เงินด้วย ท่านที่ **2 เนลสัน แมนเดลา** ผู้พลิกความไม่แน่นอนให้เป็นความเข้าใจ เจ้าของรางวัลสันติภาพ ปี 2536 นับเป็นรัฐบุรุษของโลกที่อุทิศตนต่อสู้เพื่อล้มล้างความเชื่อ ลัทธิการเหยียดผิวและผลักดันให้เกิดสันติภาพเท่าเทียมกันทั่วโลก โดยเป้าหมายหลักของเขาคือ การนำสันติภาพมาสู่ชนผิวดำพื้นเมืองซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ อีกท่านคือ **มะลาละห์ ยูซุฟซัย** ผู้พลิกความคลุมเครือให้เป็นความคล่องแคล่ว โดยมะลาละห์ คือตัวแทนแห่ง

สันติภาพที่กล้าหาญและอ่อนโยน พยายามต่อสู้เพื่อสิทธิของเด็กให้ได้รับการศึกษา แม้ว่าเป็นเพียงนักเรียนธรรมดาคนหนึ่ง อีกท่านที่สำคัญโดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยคือ **รศ. นพ.สภา ลิ้มพานิชย์การ** เราจะรู้จักท่านในนาม “หมอ 5 บาท” ท่านเป็นคุณหมอที่จะเก็บเฉพาะค่ายาและเวชภัณฑ์เท่านั้น โดยไม่คิดค่าวินิจฉัยโรค แต่ถ้าคนไข้ไม่มีเงินจริงๆ ก็ไม่คิดเงิน หรือหากมีไม่พอจะให้เท่าไรก็ได้ โดยอาจารย์สภามองว่าสิ่งที่ทำไปนั้นเป็นการช่วยเหลือ และตนเองทำตามหน้าที่ของหมอในการรักษาคนไข้ ซึ่งเราก็คงเป็นคนไทยเหมือนกัน ท่านสุดท้าย **คุณสุภาวิตา ทองใหญ่** พยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทชาย โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี กำลังแต่งหน้าที่ร้านเตรียมตัวเข้าสู่ประตูวิหา แต่ไม่ทิ้งในวิชาชีพความเป็นพยาบาล ช่วยชีวิตคนซื้อคหมดสติจนปลอดภัย ทั้งหมดนี้ตรงกับพระราชปณิธานของพระราชบิดาที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่หนึ่ง ประโยชน์ตนเองเป็นที่สอง เราทุกคนสามารถใช้ชีวิตเพื่อคนอื่นได้เป็นความงามส่วนหนึ่งของชีวิต คำว่า “ให้” เราไม่จำเป็นต้องให้เงินทองกับผู้อื่น เราสามารถให้คำพูด ความเมตตา ความรัก ความเคารพซึ่งกันและกัน สำหรับการเป็นผู้ให้นั้น ต้องเป็นความรู้สึกที่มาจากภายใน รู้ว่าเราเป็นใคร ทำอะไรให้ใคร เป้าหมายที่สำคัญของเราคืออะไรจะชัดเจนมากขึ้น สิ่งเหล่านั้นจะขับเคลื่อนจากภายในผ่านออกมาสู่การกระทำ ซึ่งทุกๆ คน ณ ที่นี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคนสำคัญ แต่สามารถเปลี่ยนชีวิตของคนทั้งโลกได้ สุดท้ายบุคคลที่สำคัญอยากให้ทุกคนยึดท่านเป็นต้นแบบ โดยท่านใช้ชีวิตของท่านในการเป็นแบบอย่างสามารถเปลี่ยนชีวิตคนทั้งโลกได้คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ผู้บันทึกบทเรียน นางสาวปารวี สยัดพานิช
ผู้ตรวจทานบทเรียน นายเอกกนก พนาดำรง
ศ. พณ.ดวงมณี เลหาประสิทธิ์พร

Siriraj KM

Link - Share - Learn

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตึกอำนวยการ ชั้น 1 เลขที่ 2 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 0 2419 9009 หรือ 0 2419 9750

Email : sirirajkm@gmail.com

